

ת"פ 26886/12/17 - מדינת ישראל - פמ"ד נגד עבס"א

בית משפט השלום בבאר שבע

ט"ז אלול תשע"ט
16 ספטמבר 2019

ת"פ 26886-12-17 מדינת ישראל נ' עבס"א

לפני	כב' השופט רון סולקין
המאשימה	מדינת ישראל - פמ"ד
	ע"י ב"כ עו"ד לואי עזאם
נגד	עבס"א
הנאשם	ע"י ב"כ עו"ד מוסטפא נסאר

הכרעת דין

כתב האישום והשתלשלות הדיון

בית המשפט מורה על זיכוי של הנאשם בתיק זה.

נגד הנאשם הוגש כתב אישום, המייחס לו עבירה של ריבוי נישואין, בניגוד לסעיף 176 לחוק העונשין, תשל"ז-1977.

על פי עובדות כתב האישום, בהיות הנאשם נשוי, מאז שנת 1992, לרעייתו ד"א (להלן: "**האשה הראשונה**"), נישא, בתאריך xx.xx.17, בדרך של עריכת חוזה נישואין בהתאם לדין השרעי (להלן: "הנישואין"), עם אחרת - עא"ק (להלן: "**האשה השניה**"). בהמשך, פנו הנאשם והאשה השניה לבית הדין השרעי בבקשה ליתן תוקף לנישואין וביום 29/03/17 - נעתר בית הדין לבקשה ואישר את הנישואין.

במענה לכתב האישום, לא הכחיש הנאשם את עובדות כתב האישום, למעט פרט אחד - והוא, כי לטענתו, נערכו הנישואין עם האשה השניה במועד מוקדם מזה הנקוב בכתב האישום, בתאריך 12/08/16, טרם שינוי מדיניות האכיפה בכל הנוגע לעבירה נושא כתב האישום.

מטעם התביעה העידו העדים הבאים:

- ע.ת. 1, חוקרת תחנת העיירות במשטרת ישראל (במועד הרלבנטי לכתב האישום), רס"ר אירינה קירסינוב;
- ע.ת. 2, מרכזת מרשם אוכלוסין במשרד הפנים בבאר-שבע, גב' סימה חדד;
- ע.ת. 3 - האשה הראשונה (הוכרזה כעדה עוינת);
- ע.ת. 4 - האשה השניה.

מטעם התביעה הוגשו המוצגים הבאים:

- אמרת הנאשם מיום 25/07/17, שעה 10:46, מסומנת 2 בתיק החקירה - ת/1;
- טופס הודעה על זכויות חשוד טרם חקירה, מזומן ז' בתיק החקירה - ת/2;
- מידע דמוגרפי, מסומן ח' בתיק החקירה - ת/3;
- מזכר בעריכת ע.ת. 1, נושא תאריך 17.04.17 - ת/4;
- מזכר בעריכת ע.ת. 2, נושא תאריך 07/08/18, מסומן י"ד בתיק החקירה - ת/5;
- אסופת מסמכים מתיק בית הדין השרעי מס' 572/17 - ת/6;
- תמצית רישום ממרשם האוכלוסין - ת/8;
- אמרת ע.ת. 3 מיום 30/07/17 - ת/9;
- אמרת ע.ת. 4 מיום 25/07/17, שעה 11:17 - ת/10;
- טופס הודעה על שינוי מצב אישי כולל נספחים - ת/11;
- טופס תלונה בדבר עבירה של נישואי ביגמיה, מיום 14/05/17, מסומן 4 בתיק החקירה - ת/12;
- תצ"א שהוצג בחקירת ע.ה. 2 - ת/13.

מטעם ההגנה העידו העדים הבאים:

- ע.ה. 1 - הנאשם;
- ע.ה. 2 - מוחמד זעארנה;
- ע.ה. 3 - ד"ר סמיח אלטלקאת;

- ע.ה. 4 - ד"ר משה סיאני;
- ע.ה. 5 - ד"ר סרחיו גרבר;
- ע.ה. 6 - ד"ר טליה-חיה לנקסנר-בטאט.

מטעם ההגנה הוגשו המוצגים הבאים:

- אסופת מסמכים רפואיים בנוגע לאשה השניה - נ/1;
- תצהיר מר מחמד זעארנה מיום 03/07/18 - נ/2;
- סיכום ביקור רפואי בנוגע לאשה השניה, נושא תאריך 02/03/17, שעה 09:51 - נ/3.

הצדדים הגישו סיכומיהם בכתב ומכאן הכרעת דין זו.

סקירת התמונה הראייתית בנוגע לעובדה שבמחלוקת

בהיות המחלוקת בין הצדדים מצומצמת לנקודה עובדתית אחת והיא - מועד עריכת הנישואין - תובא, להלן, סקירה של הראיות הרלבנטיות לצורך ההכרעה בענין זה בלבד.

באמרת הנאשם ת/1, שנגבתה על ידי החוקרת ע.ת.1, מסר, כי התחתן עם אשה נוספת בתאריך 01/02/17 - הוא התאריך הנקוב בכתב האישום, וזאת לאור מוגבלות ממנה החלה לסבול האשה הראשונה, אצלה התגלו בעיות לב ולדברי הנאשם, לא היתה מסוגלת להיות אתו "כמו זוג נורמלי" (ת/1 - ש' 6 - 8).

הנאשם סיפר, כי לו שמונה ילדים מהאשה הראשונה וכי כל אחת מהנשים גרה בבית נפרד - הראשונה בבית והשניה - במחסן בן ארבעה חדרים.

בהמשך האמרה, הבהיר הנאשם, כי התאריך בו נקב - 01/02/17, הוא התאריך בו פנו בני הזוג לבית הדין השרעי, אך טקס הנישואין עצמו נערך "לפני זה, חצי שנה בערך" (ת/1 - ש' 28 - 30). עוד סיפר הנאשם, כי בטקס היו אחים שלו וחברים, אך לא נכחו הורי בני הזוג, שכן, אביו של הנאשם - נפטר ואילו אביה של האשה השניה - "זקן ובקושי זז".

בבקשה לאישור נישואין (ת/6 - ע' 1 - 2), שהוגשה לבין הדין השרעי מטעם הצדדים, נרשם: "התובע מבקש מבית משפט שרעי הנכבד לאשר את הנישואין מתאריך 01/02/17... על פי חוק שרעי". בהחלטת בית הדין השרעי פורט הסכם הנישואין (ת/6 - ע' 7 - 8), נרשם גם כן תאריך הנישואין - 01/02/17 וכן סכום המוהר - 6,000 דינר ירדני

ששולמו מראש ומוהר נדחה בסך 5,000 דנר. בית הדין השרעי אישרר הנישואין בישיבה מיום 29/03/17. בתמצית החלטת קיום נישואין (ת/6 - ע' 9) - נרשם גם כן אותו מועד כמועד עריכת הנישואין וכן נרשם, כי נערכו בישוב "ערערה בנגב". במצבה האישי של האשה השניה לפני הנישואין נרשם - אלמנה.

מעדות החוקרת ע.ת. 1 עלה, כי בכל הנוגע למועד עריכת הנישואין - הסתמכה על המסמכים הרשמיים, שנאספו מבית הדין השרעי (ת/6) ולא מצאה לייחס חשיבות לפרטים שנמסרו מפי הנאשם, בנוגע למועד עריכת טקס הנישואין.

בתמצית מרשם האוכלוסין בנוגע לאשה השניה (ת/8 - ע' 7), אשר הוגשה במסגרת עדותה של מרכזת מרשם האוכלוסין ת/2, נרשם התאריך 01/02/17 כמועד שינוי המצב האישי שלה.

גם מחקירת העדה ע.ת. 3 עלה, כי המועד הנקוב בתמצית הרישום - עודכן לפי המסמכים שהוגשו למשרד הפנים ותו לאו.

ע.ת. 3 - האשה הראשונה - מסרה, בחקירתה הראשית, כי נשאה לנאשם בשנת 1987 וכי הנאשם - בעלה - נישא בשנית בתאריך 12/08/16. עדה זו הוכרזה כעדה עוינת והתביעה הגישה לבית המשפט את אמרתה במשטרה - ת/9. באותה אמרה מסרה, כי נישואיו הנוספים של בעלה נערכו בחודש דצמבר 2016 (ת/9 - ש' 9-10); כי לה יש בית משלה ושמונה ילדים; וכי אין לה בעיה והיא אף מסכימה לכך, שבעלה ישא אשה נוספת.

כשנשאלה, מדוע בעלה היה צריך להינשא בשנית - השיבה, כי לא שאלה אותו (ת/9 - ש' 21 - 22).

לדבריה באותה אמרה - טקס הנישואין נערך ליד הבית והנוכחים בו היו בני המשפחה.

בחקירתה הנגדית, כשעומתה עם המועד שמסרה באמרה ת/9 - עמדה על כך, כי הנישואין נערכו בתאריך 12/08/16. לדבריה, היה זה יום שישי בשבוע. האחים והאחיות של האשה השניה היו בטקס.

העדה הוסיפה, כי אינה קוראת עברית וחתמה על אמרתה מבלי לקרוא אותה.

בחקירתה החוזרת אשרה, כי בעת גביית אמרתה במשטרה, נוכח מתורגמן.

עוד הוסיפה, כי היחסים בינה לבין האשה השניה - תקינים והן אף הגיעו ביחד להעיד.

כן הוסיפה, כי טרם הנישואין נערכה גם מסיבת אירוסין.

ע.ת. 4 - האשה השניה - מסרה, באמרתה ת/10, שהוגשה חלף חקירתה הראשית, כי נישאה לבעלה כשהיא יודעת, מלכתחילה שיש לו אשה וילדים והדבר לא הפריע לה.

לדבריה, התחתנה בחודש שני (ת/10 - ש' 8 - 9), אך טקס החתונה היה בחודש שמיני (ת/9 - ש' 12 - 13).

עוד הוסיפה, כי בחודש שני שלאחר החתונה נכנסה להריון, אך היתה לה הפלה ורק לאחר ההפלה - פנתה לבית הדין השרעי, לעשות "מזונות" (הכוונה, כפי שהתברר בהמשך עדותה, לאשרור הסכם הנישואין).

עוד הוסיפה, כי נאלצה להינשא כאשה שניה, לאחר שבעלה הראשון מת בתאונת דרכים בשנת 2014 והיא חזרה למשפחה, אך המצב הכלכלי במשפחה אינו טוב והיא חפצה לבנות בית ולהוליד ילדים. כמו כן, מסרה, כי הצעירים אינם מעוניינים להתחתן עם אלמנה והאופציה היחידה שהיתה לה היא להתחתן עם אדם מבוגר שכבר נשוי ויספק לה משפחה, בית וצרכים.

כן הוסיפה, כי בעלה הראשון היה צעיר, נכנס לרכב ועשה תאונה, והיא מעדיפה משהו בוגר יותר, שחושב על המשפחה.

בחקירתה הראשית בבית המשפט, הבהירה הדברים ומסרה, כי התחתנה ונכנסה להריון כבר בשנת 2016, סביב חודש דצמבר, וכי ההפלה היתה בחודש מרץ (הכוונה לשנת 2017). עוד הוסיפה, כי מאז מות בעלה הראשון - לא התחתנה עם איש.

לדבריה, אם נרשם, באמרתה ת/10, כי נכנסה להריון בחודש שני, כוונתה היתה לחודש 12/2016.

לדבריה, כאשר התייצבה במשרד הפנים ורשמה בטופס הבקשה לשינוי המצב האישי ת/11, כי מועד החתונה היה 01/02/17, התכוונה למועד עריכת "המזונות", הכוונה - חוזה הנישואין, וכי מה שנאמר באותו הדיון, היה בהנחיית עורך דינה, שערך את ההסכם.

בחקירתה הנגדית, אשרה, כי החתונה נערכה בתאריך 12/08/16 וכי בחתונה היו נוכחים גם אמה ואביה.

לטענתה, הלכה עם בעלה לפני 01/02/17 לעורך דין, בגלל שהיתה בהריון, כדי שיעשה הסכם נישואין. עורך הדין רשום כעד להסכם הנישואין, אך לא היה בטקס הנישואין עצמו.

העדה הגישה את אסופת המסמכים הרפואיים - נ/1, על מנת להצביע על כך - שכבר בתחילת חודש 01/17, אובחן אצלה הריון.

עד כאן ראיות התביעה

ע.ה. 1 - הנאשם - בחר להעיד וההגנה בקשה לקבל את אמרתו ת/1 חלף חקירתו הראשית.

תוכן האמרה הרלבנטי פורט בסקירת ראיות התביעה לעיל.

בחקירתו הנגדית, מסר, כי נשוי לאשה הראשונה מאז שנת 1989, לו שמונה ילדים מאשתו הראשונה ואילו מהאשה השניה ישנה כבר בת והיא כעת בהריון.

הנאשם לא זכר את תאריכי הלידה או הגיל של ילדיו.

כשעומת עם כך, שלפי תמצית מרשם האוכלוסין ת/8 - נשוי עם האשה הראשונה מאז שנת 1992, השיב, כי התחתן אתה כבר בשנת 1989, אך רשם את הנישואין בשנת 1992, כשבמועד זה כבר היו להם שני ילדים.

הנאשם אישר, כי במועד חקירתו המשטרה, שמע על החוק, האוסר ביגמיה. לדבריו, שמע על זה ברדיו.

לדבריו, האשה השניה התגוררה בשכונת אליו, בשכונה סמוכה.

לדבריו, הכיר אותה כשלושה חדשים לפני הנישואין, שהיו בתאריך 12/08. כשעומת עם כך, שבחקירתו מסר, שמכיר אותה מאז שבעלה מת. השיב, "אנו שבט, מה שקורה בשבט..." ובהמשך הסביר, כי שמע, שבעלה עשה תאונה, אך באותו זמן - אפילו לא יצא לו לדבר אתה.

לדברי הנאשם, כחודשיים לפני החתונה פנה לאביה של האשה השניה וביקש את ידה. בגלל שהמדובר היה באשה שניה - זה לא לקח הרבה זמן. עם אביה נערכו "חוטבה" כלומר - אירוסין, ולאחר מכן - היה עליו לארגן בית לאשה השניה.

לאחר תקופה קצרה - נערכה החתונה. בחתונה לא לבש בגדים מיוחדים, אלא מכנסיים וחולצה. הכלה - האשה השניה - לבשה שמלה לבנה. החתונה היתה בשעה 12:00 בצהריים והסתיימה לאחר ארוחת הצהריים. האירוע היה מצומצם, לא נכחו בו יותר מחמישים איש, כולל הילדים. הנוכחים הגיעו לאירוע בלי הזמנה - מדובר באחים, השכנים ומי שמכיר אותו מהסביבה.

לאחר מכן, בחודש 02/17, הלך לבית הדין השרעי, פעם הלך, למיטב זכרונו ביום 01/02/17 ופעם נוספת, לאחר כשבועיים - שלושה, אז נרשמו. כשנרשמו - ליווה אותם עורך הדין וגם הוא "רשם את עצמו".

כשהוצג לו, כי באמרתו מסר, שהנישואין היו בתאריך 01/02/17, השיב, כי זה התאריך בו עשה הסכם נישואין ("עקד אלזאג"). הנאשם עמד על כך, כי הנישואין עצמם נערכו ב-08/16.

ע.ה. 2, שכנו של הנאשם מסר, בתצהירו נ/2, שהוגש חלף חקירתו הראשית, כי היה נוכח בחתונה, חתונה מצומצמת, שהתקיימה בתאריך 12/08/16.

בחקירתו הנגדית, לא ידע העד למסור את שמות נשי הנאשם, משום שלדבריו - אצלנו לא שואלים את השמות של הנשים.

העד מסר, כי החתונה נערכה ליד בית הנאשם וסימן את המקום המשוער על התצ"א - ת/13.

לדבריו, החתונה היתה ביום ו' בשבוע, הוא היום בו נהוג לערוך חתונות.

הנאשם לבש בגדים רגילים, ג'ינס וחולצה. החתונה נערכה אחר הצהריים. היא היתה מצומצמת והיו בה 20 איש בערך, קרובי משפחה, אחים, שכנים.

ע.ה. 3 - ד"ר סמין אלטלקאט - רופא משפחה במרפאת ערוער ב' - הובא על מנת להעיד על נסיבות הביקור של האשה השניה במרפאת קופת חולים, מיום 01/01/17, שעה 13:17, המתועד במסמך הרפואי נ/1, ע' 3.

בחקירתו הראשית סיפר, מכיר את הנאשם ואת משפחתו, מעבודתו.

לדבריו, האשה השניה הגיעה, באותו היום, עם בעלה - הנאשם והיא מסרה, כי היא בהריון חדש ויש לה צריבה בשתן.

בחקירה הנגדית, נשאלה האם יתכן שהנאשם הביא עמו אחרת, שהזדהה עם כרטיס קופת חולים של האשה השניה - השיב, כי הדבר אינו קורה וכי הוא מכיר את המטופלים, על אף שאינו מזהה את מטופליו באמצעות תעודת זהות.

העד לא ערך בדיקת הריון אלא בדיקה לגילוי דלקת בדרכי השתן בלבד.

ע.ה. 4, ד"ר משה סיאני - הובא על מנת להעיד על נסיבות ביקורה של האשה השניה במרכז בריאות האשה של קופת חולים כללית בבאר-שבע, ביום 02/03/17, כמתועד בסיכום הביקור נ/1, ע' 5.

בחקירתו הנגדית, נשאל, האם יתכן שאדם אחר הזדהה בכרטיס קופת החולים של המטופלת, השיב, כי תיאורטית, זה יתכן.

לדברי העד, מתחילים לחשב גיל הריון החל מיום הוסת האחרון, למרות שהגיל האמיתי, הוא קטן בשבועיים.

לדברי העד, ניתן להבחין בדופק אצל העובר, ארבעה שבועות מהביוץ (שישה שבועות גיל הריון מאז הוסת). לאחר שלושה שבועות (חמישה שבועות מאז הוסת), רואים שק הריון ריק.

לדבריו, המטופלת סירבה לבדיקה גניקולוגית או לבדיקת סונר (אולטרסאונד) וגילית, ולכן בוצע רק סונר בטני ולא אובחן דופק עוברי. לדבריו, גודל שק ההיריון התאים לשבוע שישי או שביעי של גיל ההיריון. עם זאת, היות שמדובר בהריון שהסתיים בהפלה, קיימת אפשרות שהעובר לא התפתח החל מהשבוע השישי או השביעי, ובמצב כזה - שק ההיריון עשוי להיוותר באותו הגודל במשך חודש ימים, לאחר מכן - מתחיל דימום. לדבריו, המטופלת אכן התלוננה על דימום.

לדבריו, הפנה את המטופלת לערוך סונר וגילי אצל טכנאית, אך היא לא הספיקה לעשות כן, שכן - לאחר יומיים - הפילה.

לדבריו, בדיעבד, מאחר שלא נערך סונר וגילי - לא ניתן לוודא את גיל ההיריון המדויק, אך לפי הנתונים שמסרה בנוגע לווסת האחרונה - גיל ההיריון היה שבוע 14, אם כי, מניסונו, זה נראה לו מוגזם והערכתו היא, כי גיל ההיריון המקסימלי היה עשרה שבועות.

ע.ה. 5, ד"ר סרחיו גרבר, רופא משפחה, הובא על מנת להעיד על נסיבות ביקורה של האשה השניה בקופת חולים, ביום 15/02/17, כמתועד מסמך הרפואי נ/1, ע' 3.

לדבריו, אינו מזהה את החולים באמצעות תעודת זהות, אך הכיר את המטופלת - האשה השניה.

לדבריו, כשנה לפני ההפלה שעברה, גילה שיש לה שיעור יתר ושלח אותה למומחה אנדוקרינולוג, שנתן לה תרופה להורדת הטסטוסטרון, אשר, כל עוד נוטלים אותה, גם מונעת הריון. בהמשך הסביר, כי העדה הפסיקה את נטילת הכדורים בחודש חמישי.

לדבריו, המטופלת מסרה לו, כי אין לה מחזור כבר כמה זמן והוא חישב את גיל ההיריון על פי הנתונים שמסרה לו.

לדבריו, אינו רושם סתם כך שמישהי בהריון, אם הדבר אינו ודאי רושם "חשד להיריון". העד הוא שפנה את המטופלת לרופא הנשים - ע.ה. 4.

במהלך העדות הוברר, כי האשה השניה נבדקה אצל העד גם בתאריך 02/03/17 - כשבהמשך אותו היום הגיעה לרופא הנשים ע.ה. 4.

ע.ה. 6 - ד"ר טליה חיה לנקסנר בטאט, הובאה על מנת להעיד על נסיבות ביקורה של האשה השניה במחלקת נשים ב'

במרכז הרפואי "סורוקה", בתאריך 04/03/17 - נ/1, ע' 1-2.

בחקירתה הנגדית, הסבירה, כי ההיריון נספר מאז הוסת האחרונה, היות שאין ידוע המועד המדויק של הביוץ, וזוהי מוסכמה בכל העולם, אך בפועל, אם תיערך בדיקת הריון בימים שבין הוסת האחרונה לביוץ - התוצאה תהיה שלילית ואצל רוב הנשים - הביוץ הוא 14 יום לאחר הוסת האחרונה, אם כי קיימים גם מקרים שונים והטווח התקין של מחזור האשה הוא מ-21 - 35 יום.

לדברי העדה, בהיריון תקין, מהשבוע החמישי מתחילים לראות הריון.

לדבריה, המטופלת הגיעה ובבדיקה התברר, כי עברה הפלה לא שלמה, כלומר חלקים מהעובר עוד נותרו ברחמה ולכן - עברה גרידה.

לדבריה, רוב ההפלות מסוג זה מתרחשות בשליש הראשון של ההיריון, בשבוע ה-12.

בחקירה חוזרת, אשרה, כי יתכן מצב המוגדר בספרות הרפואית "מיסט אבורשיין", כאשר בבדיקת אולטרסאונד - העובר הוא במימדים של שבוע אחר לעומת הנתונים שמסרת האשה.

לשאלות בית המשפט, הסבירה העדה, כי גיל ההיריון, כפי שנרשם במכתב השחרור (שבעה שבועות ושלושה ימים), היה בהתאם לנתונים שנמסרו מפי המטופלת ולפי נתונים אלה - תאריך הוסת האחרונה היה בתאריך 11/01/17.

עם זאת, במצב בו הגיעה המטופלת, לאחר הפלה חלקית - לא היתה כל דרך לאמת זאת בבדיקה.

בחקירה חוזרת להגנה בעקבות שאלות בית המשפט, מסרה, כי יתכן שהמטופלת היתה בשבוע 14 להיריון, אשר לא היה תקין, זאת אפשרות שאינה סבירה - אבל אפשרית. בכל מקרה, יתכן שגיל ההיריון היה יותר משבועה שבועות.

טענות הצדדים

התביעה עותרת לקבל מועד הנישואין, עליו הצהירו הנאשם והאשה השניה לפני בית הדין השרעי ולצורך זה - לפלג עדותן של נשות הנאשם - האשה הראשונה והאשה השניה, בבחינת "פלגין דיבורא".

כך, עותרת התביעה לקבל את חלק עדותה של האשה הראשונה, בכל הנוגע לכך, שהנאשם נישא לאשה השניה, כשהיה נשוי לה, אך להימנע מלקבל את המועד בו נקבה, כמועד הנישואין.

בהקשר זה, הפנתה התביעה לסתירות במועדים, שנמסרו על ידי האשה הראשונה - בבית מהשפט, מסרה את התארים 12/08/16, באמרתה במשטרה ת/9 - מסרה מועד שאינו מדויק.

כך, מבקשת התביעה לפלג גם את עדותה של האשה השניה, לקבל דבריה בתחילת אמרתה ת/10, כי הנישואין נערכו במועד הנקוב בכתב האישום, ולדחות את דבריה, לפיהם החתונה נערכה בחודש 08/16.

התביעה טוענת, כי אין נפקות לשאלה, האם היתה האשה השניה בהריון קודם למועד הנישואין כפי שהוצהר בבית הדין השרעי, שכן ישנן מקרים בהם נשים נכנסות להריון אף אם אינן נשואות, ויתכן גם, כי הצדדים קיימו יחסי מין, בזמן האירוסין.

התביעה עותרת לדחות את גרסת הנאשם, אשר, לטעמה, מסר את תאריך הנישואין המוקדם, על מנת לנסות ולחלץ עצמו מהעבירה.

התביעה הפנתה לסתירות ופרכות, לשיטתה, בעדות הנאשם.

התביעה בקשה, שלא ליתן משקל לעדות ע.ה.2, אשר לא זכר תאריכי הלידה של ילדיו, אך זכר, בחלוף שנתיים ימים, את המועד המדויק של נישואי הנאשם.

בסיום סיכומיה, עתרה התביעה, כי אם תתקבל טענת הנאשם בנוגע למועד עריכת הנישואין - הרי יש להרשיעו בעבירה של שבועת שקר, בניגוד לסעיף 239 לחוק העונשין, תשל"ז-1977, לאור המועד השגוי שמסר בהצהרתו לפני בית הדין השרעי.

ההגנה טענה, כי המועד הנקוב במרשם הנישואין אינו חזות הכל, וכי הובן מעדות האשה השניה, כי הסכם הנישואין נערך מאוחר למועד הנישואין, כשנדרש לרשום אותם על מנת ליתן מעמד לילד.

ההגנה טענה, כי המדובר בתופעה שכיחה במגזר הבדוי.

ההגנה הפנתה לעדות רופא המשפחה - ע.ה.3, ממנה עולה, כבר ביום 01/01/17, הגיעה האשה השניה למרפאה ביחד עם בעלה - הנאשם.

ההגנה עתרה לקבל עדויות הרופאים ע.ה.3 - 6, כולם עדים ניאטרליים, המלמדות על כך, שאשה השניה היתה בהריון - לטענת ההגנה, כבר מחודש 12/16.

ההגנה עותרת לזיכוי הנאשם.

דין והכרעה

למעשה, עוסקת הכרעת הדין, בטענת הגנה אחת והיא - הגנה מן הצדק. זאת, על אף שמי מהצדדים לא הכתיר הטענה בשם זה.

שכן, אין מחלוקת על כך, שהוכחו יסודות העבירה שבכתב האישום - הן היסוד העובדתי, כלומר - שהנאשם נשא אשה נוספת, בהיותו כבר נשוי; הן היסוד הנפשי - כאשר מעבר לנדרש, אף אישר הנאשם, במועד חקירתו במשטרה, כי ידוע לו - שזו עבירה.

טענת ההגנה היא, כי הנישואין נערכו לפני כניסתה לתוקף של הנחיית היועץ המשפטי לממשלה, מספר 4.1112, שנכנסה לתוקף בתאריך 23/01/17 ובה הורה היועץ המשפטי לממשלה, להתחיל ולאכוף העבירה דנן, החל מתאריך 15/01/17 (לאור מועד פרסום ההנחיה, שהוא מאוחר למועד תחילת האכיפה הנקוב בה - לא טענה גם התביעה, כי יש לאכוף אותה לפני תאריך 23/01/17, הוא מועד הפרסום).

כלומר, למעשה, טענת ההגנה איננה, כי לא נעברה העבירה, אלא - כי העבירה נעברה במועד, בו, על פי המדיניות שהיתה נוהגת - לא היתה נאכפת.

השאלה, האם אך בשל העובדה, שנעברה העבירה במועד בו לא נאכף האיסור באופן מסודר, ראוי לפטור הנאשם מאחריות לה, למרות שהוכחה לפני בית המשפט - היא שאלה משפטית כבדת משקל, אך לעת הזו - תיווצר בצריך עיון, שכן ההנחה העולה גם מסיכומי התביעה היא, כי לא היתה מבקשת להרשיע בעבירה, אם אכן נעברה לפני מועד פרסום ההנחיה ולענין זה די לעיין בפסקה האחרונה לסיכומי התביעה, אותה בקשה חלופית, כדלקמן:

"התביעה תטען, שאם בית המשפט יקבל טענת הנאשם, ביחס למועד הנישואין ביום 12/08/16, אזי יש להרשיע אותו בעבירה של שבועת שקר...", חלף העבירה של ריבוי נישואין.

לאור האמור - נותר לבית המשפט להכריע בשאלה אחת והיחידה והיא - האם עלה בידי התביעה הכללית להוכיח, בהתאם לנטל הראיה במשפט פלילי - כי הנישואין נערכו לאחר מועד פרסום ההנחיה דלעיל.

לענין זה, נסמכת התביעה, בעיקר, על המועד הנקוב במסמכים הרשמיים, קרי: פסק הדין של בית הדין השרעי, המאשרר את הנישואין וכן תמצית הרישום במשרד הפנים. אין מחלוקת, כי מועד הנישואין הנקוב במסמכים אלה - הוא המועד הנקוב בכתב האישום ואף הוכח במשפט, כי מועד זה נמסר מפי הנאשם ורעייתו - האשה השניה לאותן רשויות.

ברם, מועד זה אינו בגדר חזות הכל. שכן, מוסכם גם על התביעה, כי הדין בבית הדין השרעי עיינו אשרוב הנישואין, שהם כשלעצמם - נערכו בטקס דתי שאינו רשמי, במועד קודם.

השאלה העומדת לדין היא - מתי נערך אותו טקס.

לאחר שמיעת כלל הראיות בתיק זה - מוצא בית המשפט, כי בכל הנוגע לשאלה זו, נותר על כנו ספק, אשר מן הדין שיבוא לזכות הנאשם וזאת - חרף הצהרת הצדדים הנישואים כלפי הרשויות.

בניגוד לצדדים, בסיכומיהם, אשר החלו הדין בשאלת משקל עדויותיהם של עדי האנוש - הנאשם, רעיותיו ו-ע.ה. 2 - שכנו של הנאשם - מוצא בית המשפט להתחיל דווקא בסקירת אסופת המסמכים הרפואיים - נ/1 - אל מול עדויות הרופאים - ע.ה. 3 - ע.ה. 6, כולם עדים אובייקטיביים.

משמיעת עדויות הרופאים כולם, עולה המסקנה הבאה: בתאריך 04/03/17, עברה האשה השניה הליך גרידה, בעקבות הליך הפלה טבעית חלקית, שעברה זמן קצר קודם לכן.

אשר לגיל ההיריון - הגיל המינימלי שצוין במועד ההפלה עמד על 7 שבועות ושלושה ימים, כשמוסכם, שמגיל זה יש לקזז כשבועיים (למעשה, הטווח האפשרי הוא משבוע אחד עד שלושה שבועות), שהוא פרק הזמן המינימלי האפשרי בין הווסת האחרונה לבין הביץ, בהתאם למחזור האשה. כלומר, באותו מועד - היתה, לכל הפחות, חמישה עד שבעה שבועות בהיריון ממשי (להבדיל מגיל ההיריון שהוא מוסכמה רפואית הנמדדת מאז הווסת האחרונה). מנגד - מעדות רופאת הנשים ע.ה. 6 עלה, כי גיל ההיריון המירבי האפשרי במועד ההפלה, על פי הידע הרפואי, עמד על 14 שבועות, הגם שזה אינו מצב סביר, אלא מצב קיצוני ונדיר ולפי נסיון הרופאה - רוב ההפלות מסוג זה מתרחשות בשבוע ה-12. בכל מקרה, הרופאה לא שללה אפשרות, שגיל ההיריון האמיתי היה מעל 7 שבועות, וזו אף אפשרות סבירה, לאור התופעה של "הפלה נדחית", במצב בו העובר מפסיק להתפתח ושק ההיריון נשאר באותו הגודל, כשההיריון ממשיך, לכאורה, להתקדם.

רופא הנשים ע.ה. 4 העריך את גיל ההיריון כ- 7 שבועות, אך על פי הערכתו, יתכן ששק ההיריון נשאר כפי שהוא למשך חודש נוסף, כך שלפי ידיעתו המקצועית - עשוי היה גיל ההיריון, במועד בדיקתו (יומיים קודם להפלה), להיות עד עשרה שבועות.

לעדויות אלה יש להוסיף עדותו של רופא המשפחה ע.ה. 3, אשר בדק את האשה השניה בתאריך 01/01/17 - מועד שהוא בוודאות קודם למועד תחילת תקפה של ההנחיה. אמנם, עד זה לא ביצע בדיקת היריון, אך משמיעת עדותו עולות שתי עובדות חשובות - האחת, כי במועד הבדיקה אצלו, מסרה לו האשה השניה, שהיא בהיריון חדש! לענין זה, אין כלל משמעות לשאלה, האם אמנם היתה אכן בהיריון מבחינה רפואית. די בכך שהיא סברה שהיא בהיריון, כדי להצביע על כך, שבאותו מועד, ומסתמא לפני מועד זה - קיימה חיי אישות.

עוד עולה מעדותו של רופא זה, כי למיטב זכרונו, הגיעה האשה השניה עם בעלה. שניהם מוכרים לו מעבודתו במרפאת ערוער. כלומר, בתאריך 01/01/17 - הגיעו השניים למרפאה כזוג נשוי ומהאנמנזה שנמסרה לרופא עולה, לכל הפחות, כי האשה השניה סברה, שהיא בהיריון.

די בעדויות אלה לבדן - כדי לעורר הספק הסביר הנדרש להכרעה בתיק זה, גם מבלי להיכנס להערכת עדויות אנוש של הצדדים המעורבים, כולם עלולים להיות בעלי אינטרס כזה או אחר.

בכל מקרה, ידרש בית המשפט גם לבחינת עדויות אלה. יצוין, כי הן הנאשם והן שתי נשותיו - לא עשו רושם של מי שהם מתוחכמים במיוחד. המדובר באנשים המנהלים חיים פשוטים, בהתאם למסורת ולמנהגים של המגזר והעדה הדתית אליהם משתייכים.

כאמור, גם התביעה לא טענה, כי ההופעה לפני בית הדין השרעי, היא היא טקס הנישואין, וברור, כי נערך טקס נישואין קודם, שלא בנוכחות גורם רשמי.

כבר באמרת הנאשם - ת/1, בד בבד עם מסירת המועד הנקוב בכתב האישום, מסר הנאשם, כי טקס הנישואין עצמו נערך כמחצית השנה קודם לכן.

גם מעדויות שתי הנשים - עולה כאמור.

אמרת הנאשם נמסרה, כאשר ויתר על זכות ההיוועצות. אין תיעוד גם להיוועצות של מי מנשותיו.

דומה, כי התביעה מייחסת תחכום רב לנאשם ולנשותיו, אך זו אינה התרשמות בית המשפט. כך, טוענת התביעה, כי דברי הנאשם בחקירתו בנוגע לטקס שנערך כמחצית השנה קודם לכן - הם מגמתיים על מנת לחמוק מתחולת החוק. אם כך היה המצב - מדוע היה על הנאשם "להסתבך" במסירת התאריך הנקוב בכתב האישום, ורק לאחר מכן - להסביר כי הטקס נערך קודם לכן. לו היה מדובר בגרסה מובנית ומתוכננת - היה מוסר, מלכתחילה, כי התחתן בשנת 2016. כך גם בנוגע לנשותיו.

אמנם, קיימות סתירות מסוימות בנוגע למועד המדויק של עריכת הנישואין, כשהאשה הראשונה מסרה, באמרתה ת/9, כי המדובר בחודש דצמבר 2016, ואילו בבית המשפט - נקבה במועד 12/08/16. האשה השניה - מסרה באמרתה ת/10, כי "התחתנה בחודש שמיני" ובעדות בבית המשפט דייקה את המועד. הנאשם עצמו - לא נקב כלל במועד מדויק כלשהו, אלא דיבר על טקס שנערך לפני מחצית השנה. לענין זה - המדובר, במי, שכאמור, מנהלים חיים פשוטים. שתי הנשים אינן עובדות. כל יום דומה ליום הקודם ואין סיבה מיוחדת, כי תתעדנה את התאריך. גם אין המדובר בחתונה ראשונה בעבור מי מהצדדים, אלא בחתונה שניה, גם בעבור הנאשם גם בעבור האשה השניה, שהתאלמנה קודם לכן ונערכה מסיבה מצומצמת, בשטח, שהתמצתה בארוחת צהריים משותפת ותו לא, אפילו ללא לבישת בגדי חתונה

מיוחדים. אין המדובר באירוע טעון הפקה מיוחדת.

גם הנאשם עצמו, אשר אינו זוכר אף את גיל ילדיו - לא מצא, ככל הנראה, לתעד את התאריך המדויק.

האשה השניה אף מסרה מועדים שונים בנוגע לגיל ההיריון, וגם ממנה התרשם בית המשפט, כמי שאינה מייחסת חשיבות מיוחדת לתאריכים.

אכן, לעיתים קיים פער בין מועד הנישואין בפועל לבין המועד המדווח לרשויות, אותו דיווחו הצדדים לנישואין בתיק זה, רק כאשר עלה אינטרס לממש זכויות כלשהן המגיעות לאשה או לילדים בעקבות הנישואין. או אז, פנו הצדדים לעורך דין, אשר רשם תאריך סמוך כלשהו והגיש הבקשה לבית הדין השרעי. לכל הפחות, לא ניתן לשלול טענה זו.

כשנשאלו הנאשם והאשה השניה, בחקירתם הראשונית במשטרה - נקבו באותו תאריך שנרשם במסמכים הרשמיים, אך מיד בהמשך - מסרו גם, כי הטקס נערך קודם לכן.

סופו של דבר - בית המשפט אינו מוצא סיבה מיוחדת להניח, כי הנאשם ונשותיו לא העידו אמת בבית המשפט ומכל מקום - לא הוצגו לפניו ראיות או אפילו אותות - המביאים למסקנה אחרת.

בטרם סיום, יתייחס בית המשפט לשתי טענות של התביעה: האחת - בקשת התביעה לפצל עדויות נשות הנאשם וליטול מתוכן הפרטים התואמים את האמור בכתב האישום בלבד. אין בידי בית המשפט לקבל עתירה זו. אכן, אפשרי לפצל עדות. ברם, פיצול שכזה אינו יכול "להיעשות באופן סתמי ושרירותי, אלא מתבקש יסוד סביר לאבחנה..." - ר' ע.פ. 871/76 **מרילי ואח' נ' מדינת ישראל**, פ"ד ל' 819(2), כן ר' י' קדמי, **על הראיות - הדין בראי הפסיקה**, מהדורה משולבת ומעודכנת תש"ע - 2009, חלק IV, ע' 1845 - 1846. במקרה דנן, המדובר בעדויות שהן מקשה אחת ואין כל עילה לפצל אותן.

התביעה הכבירה מילים רבות על מנת לנסות ולהצביע על כך, שקיימת אפשרות לפיה נקלטה האשה השניה להיריון במועד הנישואין הנקוב בכתב האישום. עדויות הרופאים אינן תומכות באפשרות זו, שכן, כאמור, גיל ההיריון בהערכה מינימלית (ללא מתן משקל לתופעה של "הפלה נדחית" במסגרתה נעצרת התפתחות העובר) - עמד, לפי ההערכות הרופאים, על 7 שבועות ו-3 ימים במועד ההפלה. וכאמור, ע.ה. 4 - ע.ה. 6, העידו, כי קיימת אפשרות סבירה, במקרה דנן, שגיל ההיריון היה מתקדם יותר, ברמה מסתברת - עד תוספת של חודש ויתכן אף יותר. ברם, גם אם קיימת אפשרות דחוקה שכזו - אין בכך כדי להתגבר על עדות רופא המשפחה ע.ה. 3, אשר פורטה לעיל, ומכל מקום, לנוכח האפשרות הסבירה, שגיל ההיריון היה מתקדם יותר - נותר על כנו ספק, אשר - בהצטבר ליתר הראיות - מן הדין שיבוא לזכות הנאשם.

התביעה אף לא הביאה לעדות את עורך הסכם הנישואין (שגם לא נחקר), או את העד הנוסף, שהופיע לפני בית הדין

השרעי, על מנת לברר עימם, מה המקור למועד שנרשם בבקשה לאשרור הסכם הנישואין. זאת, מאחר שהחוקרת הממונה על התיק - ע.ת. 1 - הסתפקה, מבחינתה, במסמכים הרשמיים, כפי שעלה מעדותה.

לאור כל האמור - נותר על כנו ספק, בנוגע למועד, בו נערך טקס הנישואין בפועל, כשעל פי הראיות שהוצגו - ניתן אף לקבוע, כי נערך לפני 01/01/17, כלומר - במועד כלשהו בשליש האחרון של שנת 2016. עולה מהאמור, כי הנישואין נערכו במועד בו - לא נאכף האיסור העומד בבסיס העבירה, כך שאכיפתו כלפי הנאשם תהיה - פעולה שרירותית, ומשכך - קמה לנאשם הגנה מן הצדק, אשר, במקרה דנן, תביא לזיכויו מהעבירה.

בית המשפט אינו מוצא לקבל עתירתה החלופית של התביעה, להרשיע הנאשם בעבירה של מסירת שבועת שקר, הן משום שלא הוכחו יסודותיה של עבירה זו, בייחוד - היסוד הנפשי, שכן לא בוררו עד תום הנסיבות, בגין צוין המועד הנקוב בהסכם הנישואין. ומכל מקום - הועלתה בקשה זו בשלב דיוני מאוחר ביותר, בלא שהיה בידי בית המשפט להזהיר הצדדים בנוגע לכך ובלא שהתאפשר להגנה להתגונן בפני אישום זה.

לאור כל האמור - מורה בית המשפט על זיכויו של הנאשם.

הודעה זכות הערעור.

ניתנה היום, ט"ז אלול תשע"ט, 16 ספטמבר 2019, במעמד הצדדים.